

Prof. dr hab. Ewa Kulczykowska
Instytut Oceanologii PAN w Sopocie

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym dr inż. Dobrochny Adamek-Urbańskiej

Podstawy opracowania recenzji:

- Uchwała nr 10/2023 Rady Dyscypliny Zootechnika i Rybactwo Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie z dnia 23.05.2023 r. powołująca mnie na członka Komisji Habilitacyjnej;
- Dokumentacja wniosku o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego obejmująca: poświadczoną kopię dyplomu doktorskiego, autoreferat opisujący karierę zawodową i główne osiągnięcie naukowe (wraz z kopiami publikacji i oświadczeniami współautorów), omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych, informację o aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz informację o współpracy naukowej i projektach badawczych;
- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), art. 219 ust. 1 pkt. 2.

Sylwetka Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego

Pani dr inż. Dobrochna Adamek-Urbańska jest absolwentką Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Studia inżynierskie i magisterskie odbyła na Wydziale Nauk o Zwierzętach, kierunku zootechnika. W 2011 roku uzyskała tytuł magistra na podstawie pracy magisterskiej pt.: „Obserwacje histologiczne i immunohistochemiczne rozwoju larwalnego jesiotra ostronosego (*Acipenser oxyrhynchus oxyrhynchus*)”. W 2015 roku uzyskała stopień doktora nauk rolniczych w zakresie zootechniki na podstawie pracy doktorskiej pt. „Porównanie rozwoju mięśni i ekspresji genów odpowiedzialnych za tempo wzrostu szybko i wolno rosnących jesiotrów” wykonanej na Wydziale Nauk o Zwierzętach Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Od 2015 roku do dnia dzisiejszego zatrudniona jest na stanowisku adiunkta w Samodzielnym Zakładzie Ichtiologii i Biotechnologii Akwakultury, Instytut Nauk o Zwierzętach, SGGW w Warszawie. Całe życie naukowe Kandydatki koncentruje się wokół jednej uczelni i praktycznie jednego zespołu badawczego.

Ocena osiągnięcia naukowego

Osiągnięcie naukowe Kandydatki stanowi zbiór czterech publikacji naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych punktowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w których jest pierwszą autorką oraz autorką korespondencyjną. Publikacje ukazały się w latach 2017, 2018, 2020 i 2021. Wszystkie publikacje są wynikiem pracy zespołowej, co obecnie jest powszechne (są to zespoły złożone z 5-7 współautorów).

Kandydatka ocenia swój udział w publikacjach jako wiodący. Brakuje informacji na temat udziału niektórych współautorów w przedstawionych publikacjach: H. Panagiotopoulou, R. Kolman, K. Jabłońska, K. Marzecki. W złożonych przez współautorów publikacji oświadczeniach, pojawiają się stwierdzenia o udziale polegającym na nadzorze merytorycznym prowadzonych prac, co stawia pod znakiem zapytania samodzielność Kandydatki. Przypominam, że dotyczy to głównego osiągnięcia naukowego Kandydatki.

Przedstawione do oceny publikacje zostały opublikowane w czasopismach o niskich IF (poniżej 1 lub bez IF), ostatnia praca opublikowana jest w czasopiśmie *Animals* (wydawca MDPI). Prace (3) cytowane były 11 razy (według bazy Web of Science), a jedna praca jest spoza bazy Web of Science.

Kandydatka zatytułowała osiągnięcie naukowe następująco: „Ocena stanu homeostazy i adaptacji ryb do zmiennych warunków środowiska wodnego w warunkach akwakultury”. Niestety podany tytuł osiągnięcia nie odpowiada zawartości artykułów, które składają się na nie. Również treść autoreferatu nie uzasadnia tytułu osiągnięcia. W pracach i w autoreferacie nie ma odniesienia do zjawiska homeostazy, której definicję Kandydatka z pewnością zna, gdyż jest to podstawowe pojęcie w fizjologii zwierząt. Słowo „homeostaza” pojawia się w treści autoreferatu 4 razy w tytule, podtytule i celu i 2 razy w całym tekście opracowania bez szczegółowego omówienia zagadnienia. Artykuły są tylko nieznacznie powiązane tematycznie (są powiązane metodologicznie – analizy histologiczne), a ich treść nie zmierza w kierunku „oceny stanu homeostazy”. Uważam, że celem prowadzonych badań i powstałych publikacji nie była i nie jest ocena homeostazy ryb w akwakulturach, gdyż podejście metodyczne musiałyby być zupełnie inne. Przedstawione prace spięte są klamrą analiz histologicznych, na których Kandydatka zna się doskonale. Autoreferat jest bardzo słabo napisany, pojawia się w nim wiele ogólników i niezrozumiałych sformułowań.

Poniżej zestawiam cele prowadzonych badań, które według Kandydatki tworzą spójne osiągnięcie naukowe.

P1. Adamek, D., Rzepkowska, M., Panagiotopoulou, H., Ostaszewska, T., Fajkowska, M., Kamaszewski, M., Kolman, R. (2017). Morphological differences of white muscle fibers and genetic diversity of fast and slow growing Atlantic sturgeons (*Acipenser oxyrinchus*). *Turkish Journal of Fisheries and Aquatic Sciences*, 17(5), 959-966.

Kandydatka dokonała analizy porównawczej mięśni dwóch morfotypów jesiotra ostronosego i dokonała analiz genetycznych, które wykazały, że tempo wzrostu tkanki mięśniowej nie wynikało z pokrewieństwa osobników. Celem doświadczenia była „próba znalezienia przyczyny zaburzeń wzrostu jesiotrów w stadium młodocianym poprzez analizę tkanki mięśniowej oraz jej potencjału proliferacyjnego”.

P2. Adamek-Urbańska, D., Jabłońska, K., Rzepkowska, M., Fajkowska, M., Śliwiński, J., Ostaszewska, T. (2020). Runt sturgeon—the case study of abnormal growth in *Acipenseridae* juveniles. *Fisheries & Aquatic Life*, 28(2).

Celem naukowym przeprowadzonych badań było „określenie potencjalnej przyczyny opóźnienia wzrostu u jesiotrów rosyjskich charakteryzujących się niewielkimi rozmiarami ciała podczas odchowu prowadzonego w warunkach akwakultury. W tym celu przeprowadzono analizy morfologiczne i histopatologiczne badanych osobników”. Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, rozległe zmiany wielonarządowe.

Potencjalne przyczyny tych zmian omówione zostały ogólnikowo i w sposób mało przekonujący. Nie znalazłam odniesienia do homeostazy.

P3. Adamek, D., Śliwiński, J., Ostaszewska, T., Fajkowska, M., Rzepkowska M., Meguro, Y., Marzecki, K. (2018). Effect of copper and silver nanoparticles on trunk muscles in rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*, Walbaum, 1792). *Turkish Journal of Fisheries and Aquatic Sciences*, 18(6), 781-788.

Celem badań było określenie wpływu nowych ksenobiotyków na wzrost i ekspresję genów odpowiedzialnych za miogenezę u ryb łososiowatych oraz określenie stopnia adaptacji tkanki mięśniowej w warunkach chronicznego narażenia na subletalne stężenia nanocząstek srebra i miedzi.

P4. Adamek-Urbańska, D., Błazewicz, E., Sobień, M., Kasprzak, R., Kamaszewski, M. (2021). Histological Study of Suprabranchial Chamber Membranes in Anabantoidei and Clariidae Fishes. *Animals*, 11(4), 1158.

Celem pracy było „zbadanie i porównanie budowy dodatkowych narządów oddechowych trzech gatunków ryb błędnikowców (Anabantoidei): gurami całującego (*Helostoma temminckii* Cuvier, 1829), buszowca ostropyskiego (*Ctenopoma acutirostre* Pellegrin, 1899) i bojownika wspaniałego (*Betta splendens*, Regan, 1910) z narządem nadskrzelowym dwóch sumokształtnych *Clarias batrachus* (Linnaeus, 1758) i *Clarias angolensis* (Steindachner, 1866), które posiadają specjalne przystosowania anatomiczne umożliwiające przetrwanie w wodach charakteryzujących się niską zawartością rozpuszczonego tlenu.”

W podsumowaniu zamiast omówienia osiągnięcia i wykazania, co było wspólnym mianownikiem prowadzonych badań pojawiają się ogólnikowe i dziwnie sformułowane sformułowania, przykładowo:

„Nowymi wyzwaniem akwakultury w najbliższych latach będzie umiejętne wykorzystanie istniejącego potencjału, rozwiązywanie istniejących problemów hodowlanych oraz rozwój i wprowadzenie różnorodności w zakresie utrzymywanych gatunków ryb, aby dostosować bieżącą produkcję do zmieniających się warunków środowiskowych”.

W mojej ocenie artykuły stanowiące osiągnięcie naukowe nie stanowią cyklu a zbiór prac, którym trudno przypisać wspólny mianownik i spójność. **Niniejszym uważam, że artykuły te nie stanowią cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych i nie wnoszą znacznego wkładu w rozwój określonej dyscypliny; tym samym Kandydatka nie spełnia wymogu stawianego przez ustawę kandydatom aplikującym o stopień doktora habilitowanego.**

Ocena pozostałych dokonań naukowych wraz z oceną bibliometryczną

Pani Dobrochna Adamek-Urbańska przed uzyskaniem stopnia doktora była współautorką ośmiu publikacji wieloautorskich w czasopismach o niskich IF lub bez IF. Udział w powstaniu publikacji polegał przede wszystkim na przygotowaniu preparatów histologicznych, wykonaniu analizy obrazu i przygotowaniu opisu wyników analiz mikroskopowych, co nie dziwi u młodego naukowca. Po doktoracie była współautorką 14 publikacji (wśród 5-8 autorów), w których Jej udział polegał na wykonaniu części prac

realizowanych przez wieloosobowy zespół. W większości przypadków było to przygotowanie preparatów histologicznych, wykonanie analizy obrazu i przygotowanie opisu wyników analiz mikroskopowych. Publikacje ukazały się w wysoko ocenianych czasopismach o zasięgu światowym. Była pierwszą autorką tylko jednej publikacji. Ponadto uczestniczyła w przygotowaniu czterech monografii, ale Jej udział w ich tworzeniu jest bliżej nieokreślony, a monografie mają zasięg lokalny.

Kandydatka była współautorką prezentacji konferencyjnych, nie podaje jednak, czy były to postery czy referaty. W przypadku dwóch konferencji międzynarodowych była pierwszym autorem doniesienia konferencyjnego. Kierowała projektami finansowanymi w ramach uczelni - działalność statutowa Instytutu Nauk o Zwierzętach i tylko jednym ze źródeł zewnętrznych (NCN - Miniatura 5).

Indeks-h Kandydatki według bazy Web of Science jest równy 6, a liczba cytowań wszystkich prac wynosi 79 (stan na 23.06.2023).

Ocena aktywności naukowej realizowanej w innej niż macierzysta uczelni lub instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej (Art. 219 p. 3: „Stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która: 3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej”).

Kandydatka nie wykazuje żadnej istotnej aktywności naukowej w innej poza macierzystą jednostce naukowej, nie odbyła żadnego stażu naukowego ani w kraju ani za granicą, tym samym **nie spełnia powyższego wymogu stawianego przez ustawę kandydatom aplikującym o stopień doktora habilitowanego**. Przedstawione we wniosku doraźne współprace nie spełniają kryterium „istotnej aktywności”.

Podsumowanie

Niniejszym stwierdzam, że dr inż. Dobrochna Adamek-Urbańska **nie spełnia warunków niezbędnych do uzyskania stopnia doktora habilitowanego** zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.), art. 219 ust. 1 pkt. 2.

Ewa Kulczykowska
Sopot, 30.06.2023